USE-IT
TOURIST INFO FOR YOUNG PEOPLE

OUR
the Office for Urban Reporting

VLAAMSE JEUGDBEWEGINGEN & BRUSSEL

INDEX

SITUERING 4
1. ONDERZOEKSVRAAG 7
2. METHODE 8
MET WIE SPRAKEN WE EN WAAROM? 8
3. ANALYSE 10
3.1. WIE ZIJN DE VLAAMSE JEUGDBEWEGINGEN? 10
CHIRO 13
SCOUTS & GIDSEN VLAANDEREN 14
KSJ-KSA-VKSJ 15
KLJ 16
FOS 17
WJNH 18
KAJ 19
CONCLUSIE. WIE ZIJN DE JEUGDBEWEGINGEN? 20
3.2. WAT MET DE STAD? 21
REKRUTERING 22
STADSEXPLORATIE 24
WAT MET DE STAD? CONCLUSIE 26
3.3 WAT MET BRUSSEL? 26
3.3.1 INPLANTING IN BRUSSEL 26
3.3.2. ACTIVITEITEN IN BRUSSEL 31
CONCLUSIES 38

SITUERING

Deze studie werd uitgevoerd door O.U.R (Office for Urban Reporting) op vraag van USE-IT, Tourist Info for Young People. Ze behandelt de manier waarop Vlaamse jeugdbewegingen staan tegenover de stad Brussel, als plaats om activiteiten te organiseren. Bezoeken de Vlaamse jeugdbewegingen Brussel en zo ja, bij welke gelegenheden, en zo nee, waarom niet? Deze studie is gebaseerd op interviews met de jeugdbewegingen.

De studie is deel 3 van een drieluik. De andere twee delen zijn:

- "Marokkaanse" Jongeren in Molenbeek. Hun gebruik van de ruimte in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.
- "Eurokids". Profiel en gebruik van de ruimte in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

USE-IT is een alternatieve toeristische dienst voor jongeren. De organisatie houdt een infobalie voor jonge reizigers open in Brussel en runt een website. Specialiteit van het huis zijn de 'Maps for Young Travellers': stadsplannen die meer zijn dan alleen een stratenplan. Daarop staat wat je moet kunnen vinden als je op reis bent met weinig geld: musea, cafés, clubs, en plekken waar je andere souvenirs vindt dan pralines. Een verschil met andere reisgidsen is dat de redactie gebeurt door jonge locals. Zie www.use-it.be/brussels/map/ voor een voorbeeld.

In de voorbije jaren bestond de doelgroep van USE-IT uit jonge buitenlandse toeristen, maar vanaf 2010 komen er ook voor binnenlandse jongeren publicaties bij, specifiek over Brussel. Welke publicaties voor welke doelgroepen dat zullen worden ligt nog niet vast, maar USE-IT wil verder kijken dan enkel de 'makkelijke klanten' zoals de studenten of shoppende citytrippers. Dit onderzoek kadert in die uitbreiding van hun werking. Vlaamse jeugdbewegingen zijn een mogelijke doelgroep voor stadsontsluiting, maar USE-IT is er te weinig mee vertrouwd om zomaar aan de slag te gaan. Wat zijn de behoeften van deze jongeren? Is er interesse bij jeugdbewegingen voor stadsontsluiting, en hoe kan USE-IT Brussel met hen samenwerken? En vooral: hoe kan USE-IT inspelen op hun vraag in plaats van zelf het warm water te proberen uitvinden?

Daarvoor is een behoeften-onderzoek nodig. Hoe maken jeugdbewegingen nu gebruik van het Brussels gewest? Zijn ze daarmee tevreden of willen ze meer? Zoja, wat? Hoewel dit kleinschalige onderzoek gevoerd werd voor USE-IT, kunnen ook andere jeugdwerkorganisaties er inspiratie uit putten voor hun eigen werking.

O.U.R. (Office for Urban Reporting) biedt als onderzoeks- en productiebureau een antwoord op een hedendaagse uitdaging: zijn weg vinden doorheen een overkill aan informatie, van diverse aard: kwalitatief en kwantitatief, uit diverse disciplines... Er is te veel informatie, er zijn te veel bronnen – bovendien alle onmiddellijk toegankelijk. Academische studies, afkomstig van diverse instituten zoals universiteiten, overheidsinstellingen of NGO's, staan in toenemende mate online en diverse media (kranten, tijdschriften, televisiezenders) plaatsen meer en meer hun archieven online. Maar ook dubieuze informatie, van moeilijk te controleren herkomst, is vrij en vlot toegankelijk. Alles broederlijk naast elkaar op het Internet. Vandaag is er dan ook in toenemende mate nood aan research-instellingen die organisaties helpen hun weg te vinden in deze informatie overkill. Dit is precies wat O.U.R. Doet: specifieke dossiers samenstellen, op maat gesneden informatie leveren, aangebracht in overleg met de opdrachtgever. Bedoeling is de kennis die in "het veld" zit, snel aan te boren, te systematiseren en er helder en levendig over te rapporteren.

www.use-it.be
info@use-it.be

www.officeforurbanreporting.eu
info@officeforurbanreporting.eu

1. ONDERZOEKSVRAAG

De onderzoeksvraag luidt: **hoe staan Vlaamse jeugdbewegingen tegenover Brussel?** Deze onderzoeksvraag is onderverdeeld in drie sub-vragen:

WIE ZIJN DE VLAAMSE JEUGDBEWEGINGEN? Ontstaan, ledental, structuur...

WAT MET DE STAD? Traditioneel zijn jeugdbewegingen gericht op het buitenleven: bos & hei. In welke mate hebben ze vandaag ook aandacht voor de stad?

WAT MET BRUSSEL? Hoe sterk staan de jeugdbewegingen in Brussel: hebben ze er een actieve werking, een nationaal secretariaat, beroepskrachten? Staat Brussel op de kaart bij jeugdbewegingen, als plaats om activiteiten te organiseren, voor lokale groepen van buiten Brussel? En zo ja, hoe ver reikt de aantrekkingskracht van Brussel?

2. METHODE

Dit rapport is een **verkennende studie met in de eerste plaats praktische doeleinden.** Het is geen wetenschappelijk onderzoek, maar veeleer een "informatieronde" die essentiële bouwstenen aanreikt om aan adequate doelgroepencommunicatie te doen. Een uitgebreide, wetenschappelijk verwerkte bevraging viel buiten het opzet van deze kleinschalige studie.

Deze studie is gebaseerd op twee pijlers: **desk research** en **field research**.

- **desk research**: het doornemen van relevante info inzake jeugdbewegingen: ledental, structuur, historische en filosofische achtergrond...
- **field research**: gesprekken op basis van het literatuuronderzoek, met verantwoordelijken van jeugdbewegingen.

De bedoeling: zo snel mogelijk de beste en meest actuele kennis aangaande het onderwerp aanboren, enerzijds in onderzoek, anderzijds in het veld zelf.

MET WIE SPRAKEN WE EN WAAROM?

Er zijn, voor de subsidieperiode 2009-2012, 66 organisaties door de Vlaamse Overheid erkend als landelijk jeugdwerk.[1] Het gaat om zeer diverse verenigingen, actief op het vlak van kunst, spel, sport, taalvakanties, wereldvorming, vredeseducatie, schoolachterstand, taalvaardigheid, cultuurparticipatie, zingeving, interculturaliteit... Alle zijn verenigingen zonder winstoogmerk actief in minstens vier provincies. Jeugdwerk wordt daarbij gedefinieerd als:

> *"sociaal-cultureel werk op basis van niet-commerciële doelen voor of door de jeugd van drie tot en met dertig jaar, in de sfeer van de vrije tijd, onder educatieve begeleiding en ter bevordering van de algemene en integrale ontwikkeling van de jeugd, die daaraan deelneemt op vrijwillige basis".*[2]

Welke van deze organisaties zijn "jeugdbewegingen"? Wat is een "jeugdbeweging"?

1 Voor een volledig overzicht, zie www.sociaalcultureel.be/jeugd/landelijk_doc/100901_overzicht_verenigingen_ljw_2010-2012.pdf
2 Decreet houdende het voeren van een Vlaams jeugd- en kinderrechtenbeleid (18/07/2008), art. 24

Wie zegt "jeugdbeweging", denkt aan uniformen, bivakken, bosspel &c. Maar "jeugdbeweging" is geen officieel criterium van de Vlaamse gemeenschap. De beste manier om jeugdbewegingen te definiëren, lijkt ons hun zelf-definitie. Er bestaat een groep organisaties, die zichzelf beschouwt als dé jeugdbeweging in Vlaanderen. Ze plegen onderling overleg en organiseren samen jaarlijks de "dag van de jeugdbeweging". Dit zijn: **CHIRO, KLJ** (Katholieke Landelijke Jeugd), **KSJ-KSA-VKSJ** (Katholieke Studerende Jeugd – Katholieke Studenten Actie - Vrouwelijke Katholieke Studerende Jeugd), **Scouts en Gidsen Vlaanderen, JNM** (Jeugdbond voor Natuur en Milieu), **FOS** (Federatie Open Scouting), **Jeugd Rode Kruis** en **WJNH** (Wel Jong Niet Hetero).

Welke van hen zijn relevant voor deze studie inzake stadsontsluiting bij jeugdbewegingen? Gezien de specifieke belangstelling van de **Jeugdbond voor Natuur en Milieu**, valt deze af in het kader van deze studie. Ook **Jeugd Rode Kruis** heeft een zeer gerichte missie, namelijk kinderen en jongeren vertrouwd maken met de werking van het Rode Kruis. Ook zij zijn dus weinig relevant voor deze studie met betrekking tot stadsontsluiting. Daarentegen: wel relevant voor deze studie, hoewel niet betrokken bij de "dag van de jeugdbeweging", is de **Katholieke Arbeiders Jeugd (KAJ)**. KAJ wordt traditioneel beschouwd als een jeugdbeweging, en de organisatie is ook erkend als landelijk erkend jeugdwerk, en wordt gesubsidieerd door de Vlaamse Gemeenschap. Wie men ook kan beschouwen als jeugdbeweging zijn de **VNJ** (Vlaams Nationaal Jeugdverbond) en de **Rode Valken**. Zij nemen echter niet deel aan de "dag van de jeugdbeweging" en zijn eerder klein te noemen (minder dan 2000 leden). Ze worden in deze studie dan ook niet besproken.

We hebben dus uiteindelijk zeven organisaties overgehouden om nader te onderzoeken. Dit zijn:

- Chiro
- Scouts & Gidsen Vlaanderen
- KSJ-KSA-VKSJ
- KLJ
- FOS
- WJNH
- KAJ

Met deze zeven hebben we elk gesprekken gehad, telkens met één of meer verantwoordelijken op nationaal niveau, met een algemeen overzicht over de vereniging.

3. ANALYSE

In de analyse bespreken we achtereenvolgens:

- **WIE ZIJN DE VLAAMSE JEUGDBEWEGINGEN?** Ontstaan, ledental, structuur.
- **WAT MET DE STAD?** Traditioneel zijn jeugdbewegingen gericht op het buitenleven: bos & hei. In welke mate hebben ze vandaag ook aandacht voor de stad?
- **WAT MET BRUSSEL?** Hoe sterk staan de jeugdbewegingen in Brussel: hebben ze er een actieve werking, een nationaal secretariaat, beroepskrachten? Staat Brussel op de kaart bij jeugdbewegingen, als plaats om activiteiten te organiseren, voor lokale groepen van buiten Brussel? En zo ja, hoe ver reikt de aantrekkingskracht van Brussel?

3.1. WIE ZIJN DE VLAAMSE JEUGDBEWEGINGEN?

In dit stuk: een nadere blik op de verschillende jeugdbewegingen, besproken volgens grootte (ledental), van groot naar klein[3]:

Jeugdbeweging	Leden & Leiding	Leden	Leiding	Groepen
CHIRO	95000	79500	15500	961
Scouts & Gidsen	72500	59200	10700	600
KSJ-KSA-VKSJ	34800	28300	6500	286
KLJ	21900	18600	3300	285
Open Scouting	7500	6100	1400	52
WJNH	2350	2000	350	16
KAJ	?	2196	?	?

3 Bronnen voor deze cijfers. De cijfers m.b.t KAJ komen van KAJ zelf De andere cijfers komen uit de perstekst voor de "Dag van de jeugdbeweging" van 2010 (http://lexen.datadns.be/DVDJ/persmap.pdf)

Om op de ontstaansgeschiedenis van deze jeugdbewegingen uitgebreid in te gaan, is in dit rapport geen plaats. Wel kunnen kort wijzen op twee gemeenschappelijke kenmerken:

- alle besproken jeugdbewegingen, op één na (WJNH) zijn ontstaan in de eerste helft van de twintigste eeuw, en van deze hebben alle, opnieuw op één na (FOS) een katholieke achtergrond.
- Alle besproken jeugdbewegingen, opnieuw op WJNH na, ontstonden binnen een maatschappelijke beweging die men kan omschrijven als "anti-stedelijk"

Het katholieke karakter van de jeugdbewegingen was in een vroegere fase van hun geschiedenis veel meer geprononceerd dan vandaag. De afzonderlijke bewegingen reflecteerden ook elk verschillende strekkingen binnen de toenmalige katholieke cultuur. KSA en KAJ waren bijvoorbeeld bedoeld voor de christelijke arbeidersjeugd en KLJ voor de christelijke landbouwerszonen-en dochters. Chiro richtte zich niet op één bepaalde sociaal-economische groep: de organisatie was ontstaan uit de "Katholieke Actie", het lekenapostolaat van de Kerk. De Scouts & Gidsen Vlaanderen, intussen, gaven een Vlaams-katholieke invulling aan een wereldwijde niet-confessionele jeugdbeweging, opgericht door Baden Powell.

Aanvankelijk heerste er tussen de organisaties nogal wat spanning over de juiste aanpak, over welk soort christendom het moest gaan, bijvoorbeeld tussen KAJ en Chiro, met veel ideologische gevechten, overplaatsingen, interventies vanwege de Kerkelijke autoriteiten en zo meer. De Christelijke arbeidersbeweging en de Katholieke Actie: het was een heel andere cultuur, mentaliteit en ideologie. Maar in de tweede helft van de twintigste eeuw, na het tweede Vaticaans Concilie, evolueerden alle organisaties naar een vergelijkbaar soort christendom. Zoals Chiro het zegt:

> *"De veranderingen in de samenleving brengen aan het einde van de jaren 1960 ook enkele opvallende veranderingen in de Chiro op gang. Exit Christus Koning, enter Jezus Christus. Democratie, openheid en creativiteit. Gemengde werking."*[4]

Maar belangrijker voor dit onderzoek is het tweede gemeenschappelijke kenmerk van de jeugdbewegingen, op WJNH na: dat ze waren opgericht, kort gezegd,

4 http://feest.chiro.be/retro/verhaal-van-nationaal/hoogtepunt-en-keerpunt

tégen de stad; als manier om minstens tijdelijk te ontkomen aan industrialisering en urbanisering. Dit was niet typisch voor Vlaanderen. Jeugdbewegingen ontstonden in Duitsland in de vroege 20ste eeuw. De jongeren, opgegroeid in industriecentra als Berlijn en Hamburg, ontwikkelden een liefde voor de natuur en de overtuiging dat technologische vooruitgang een gevaar vormde voor de menselijke geest:

> *"These two youth groups sought to reform all aspects of society—they typically rejected smoking, drinking, and the stiff and formal clothing of the time. The Wandervögels sought release from city-life by roaming countryside on foot to experience the restorative powers of nature and to regain a sense of love for the landscape of their homeland."*[5]

Een organisatie met een totaal andere ontstaansgeschiedenis dan de andere acht is WJNH. Deze organisatie is niet alleen veel recenter en voor een specifieke doelgroep, namelijk holebi's. De organisatie is ook de enige die welbewust stadsgericht is. De jongste afdeling van WJNH (genaamd "Min 19") kiest doelbewust steden uit om zijn activiteiten te organiseren, luidens hun website:

> *"Dit omdat die gemakkelijk bereikbaar zijn met het openbaar vervoer. Zo willen we meer mensen de kans geven om naar een activiteit komen."*[6]

Tenslotte dit nog, voor wie meer wil weten: het afgelopen jaar liep er een onderzoek, vanwege de afdelingen Sociologie en Sociale Agogiek van de Universiteit Gent, naar jeugdbewegingen in Vlaanderen. Dit rapport zal worden voorgesteld op 10 december 2010.[7] Hierna bekijken we de diverse jeugdbewegingen afzonderlijk, op vlak van hun interne structuur & communicatie.

5 Elisabeth Dubin, Preservation For The People: Seventy Years of American Youth Hostels. Ongepubliceerde Master-thesis, University Of Pennsylvania, 2003, p. 1)
6 www.weljongniethetero.be/viewtext.asp?id=560
7 http://www.sociaalcultureel.be/jeugd/onderzoek_andereproj_jeugdbeweging.aspx.

CHIRO

STRUCTUUR

De werking van Chiro vertrekt vanuit zijn kleine duizend lokale groepen. Deze beslissen zelf over hun activiteiten. De helft ervan is gemengd. Enkele groepen samen vormen een gewest -- in totaal 73. Gewesten brengen de groepsleidingen samen en bepalen de activiteiten van de leden. Enkele gewesten vormen een verbond; hiervan zijn er tien. Een verbond ondersteunt de gewesten door “uitwisselings- en vormingskansen” en door cursussen voor de lokale leiding. Daarboven staan de nationale commissies en werkgroepen, die aangeven welke thema’s de verbonden moeten oppikken, en welke richting ze zouden moeten uitgaan.

COMMUNICATIE

- website: www.chiro.be
- facebook : http://www.facebook.com/ChirojeugdVlaanderen
- tijdschriften:

  Dubbelpunt: een tijdschrift voor en door de lokale leiding.
  Mix: een tweemaandelijke nieuwsbrief voor de leiding, vanuit het nationale niveau.
  Kramp: een tweemaandelijks tijdschrift voor de oudere groepen (“keti’s” en “aspi’s”: 3e, 4e en 5e middelbaar) en hun leiding.
  Spoor ZeS: een nieuwsbrief voor de leiding inzake “zingeving en spiritualiteit” (“ZeS”).

SCOUTS & GIDSEN VLAANDEREN

STRUCTUUR

Basis van de organisatie zijn de 600 lokale groepen. Elke afzonderlijke groep bepaalt zijn werking: “gemengd of niet gemengd, planning van activiteiten en de inhoud ervan, beheer van financiën, lokalen en materiaal, … De leid(st)ers van elke afzonderlijke groep komen samen in een “groepsraad” die onder leiding staat van de “groepsleid(st)er”, een verkozen functie. Volgend niveau is het district, een verzameling van een tiental groepen uit dezelfde buurt. Hiervan zijn er 56. De districtsraad is de vergadering van de groepsleid(st)ers, en wordt voorgezeten door de (opnieuw verkozen) districtscommissaris. Vervolgens: vier districten vormen een “gouw”; hiervan zijn er 12. Deze gouwen zijn verzameld in een “verbondsraad”, met daarin alle eindverantwoordelijken van gouwen en districten. De verbondsraad bepaalt het algemeen, financieel en pedagogisch beleid van Scouts en Gidsen Vlaanderen. Dit beleid wordt nader uitgewerkt door diverse commissies, diensten en ploegen.

COMMUNICATIE

- website: http://www.scoutsengidsenvlaanderen.be
- facebook:http://www.facebook.com/scoutsengidsenvlaanderen
- tijdschriften:

  Over en Weer: tijdschrift voor de lokale leiding vanwege het nationale niveau; verschijnt 6 à 8 maal per jaar. Soms themanummers. Inhoud: over scouting zelf.
  Groepswerk: maandelijkse nieuwsbrief voor de leiding, met informatie over evenementen e.d.
  Kladwerk: maandelijkse nieuwsbrief (niet in juli) voor “onze structuurmensen”; of anders gezegd het kader: districtscommissarissen, gouwbureaus, nationale commissariaten.
  Krak Boem: een tijdschrift voor alle leden, vier maal per jaar. Twee secties: Krak is voor de jongsten, Boem voor de oudsten.

KSJ-KSA-VKSJ

STRUCTUUR

KSJ-KSA-VKSJ is een samenvoeging van:

- Katholieke Studerende Jeugd (KSJ);
- Katholieke Studenten-actie (KSA);
- Vrouwelijke Katholieke Studerende Jeugd (VKSJ).

De kleine driehonderd plaatselijke groepen zijn samengevoegd in een "gewest", dat de groepen ondersteunt en dient als "informatiedoorstroming" naar de provinciale werkkring. Daarvan heeft KSJ-KSA-VKSJ er zes (één per provincie en één extra in West-Vlaanderen, namelijk een aparte "Zeegouw" voor hun maritieme groepen). Op ieder provinciaal secretariaat werken twee pedagogische beroepskrachten en één administratieve beroepskracht. Tenslotte is er het nationaal secretariaat, met een vijftiental werknemers (pedagogisch, administratief, lay-out, onderhoud...)

COMMUNICATIE

- website: http://www.ksj.org
- facebook: http://www.facebook.com/KSJ.KSA.VKSJ
- tijdschriften:

  Snuffel, Robbedol, Zwonk!?, Kruimels, Palaber: ledentijdschriften per leeftijdsgroep:[8]:
  Binnenband, Breekbaar, Golfslag, Pinker en Trabant: leidingstijdschriften, per leeftijdsgroep waaraan men leiding geeft.[9]

8 Meer info en downloadbare voorbeelden: http://www.ksj.org/index.php?wk=1&page=nieuw&naam=671&open=3
9 Meer info en downloadbare voorbeelden: http://www.ksj.org/index.php?wk=1&page=nieuw&naam=601&open=3

KLJ

STRUCTUUR

KLJ, of Katholieke Landelijke Jeugd, telt 26.000 leden. Het is de jongerenafdeling van Boeren-en Boerinnenbond, en heette aanvankelijk (sinds de oprichting in 1927) dan ook Boerenjeugdbond (BJB). In 1965 veranderde de naam in KLJ: ten gevolge van de scherpe daling van het aantal mensen werkzaam in de primaire sector, werd besloten de doelgroep uit te breiden tot alle dorpelingen. De KLJ-afdelingen zijn samengevoegd tot een gewest; alle gewesten van één provincie zitten in het provinciaal bestuur, dat ook dient als doorstroming naar het nationale niveau. Het Nationaal Bestuur bestaat uit de provinciale voorzitters en vergadert maandelijks. De dagelijkse leiding van KLJ is in handen van één beroepskracht (de voorzitter) en twee vrijwilligers (nationaal ondervoorzitter & nationaal ondervoorzitster).

Lange tijd had KLJ geen werking voor kinderen, maar alleen voor +16 jarigen. Dat is ondertussen veranderd: er is een werking voor kinderen, en één voor +18-jarigen. Die groep bestaat uit (jong)volwassenen tot 35 jaar, maar de grootste groep daarbinnen wordt gevormd door leden tussen 20 en 26 jaar oud. Of de groepen gemengd zijn, hangt af van wat er lokaal wordt beslist. In de praktijk zijn de meeste groepen gemengd.

COMMUNICATIE

- website: www.klj.be
- facebook: www.facebook.com/group.php?gid=694603221
- tijdschriften:[10]

  Cactus (+16), **Aksent** (-16) en **Komma** (-12): ledentijdschrift voor elke leeftijdsgroep (4 maal per jaar).
  Idee: een vormingsblad voor bestuursleden van KLJ-afdelingen.

10 Meer info en downloadbare voorbeelden: http://www.klj.be/Default.aspx?tabid=1534&language=nl-BE

FOS

STRUCTUUR

FOS, de niet-confessionele tegenhanger van Scouts & Gidsen Vlaanderen, telt ongeveer 8.000 leden, verdeeld over 52 afdelingen in Vlaanderen en Brussel. In zijn huidige vorm bestaat FOS sinds 1966, maar voorlopers gaan terug tot 1910. FOS is naar eigen zeggen “gemengd, pluralistisch, internationaal gericht”. Het zwaartepunt van de werking ligt in Oost- en West-Vlaanderen. Elke lokale groep heeft drie leden in de Algemene Vergadering van de vzw FOS, die dus bestaat uit 150 leden. Deze algemene vergadering komt twee tot drie keer per jaar samen.

COMMUNICATIE

- website: www.fos.be wiki-site: wiki.fos.be
- facebook: http://www.facebook.com/group.php?gid=7399662779
- tijdschriften:

  Yalahi, Adjidji en **Fossiel**: driemaandelijkse tijdschriften per leeftijdsgroep
  Ibee: een tweemaandelijks infoblad voor 16-plussers.
  Totem: een jaarlijkse publicatie voor ouders.

WJNH

STRUCTUUR

In vergelijking met de andere jeugdbewegingen heeft WJNH, dat is ontstaan in 1994 vanuit de Gentse holebi-jongerenvereniging, een meer losse structuur. Zo heeft WJNH geen officiële leden – dit om de anonimiteit te verzekeren – en werken de lokale groepen onder hun eigen naam, met WJNH als overkoepelende organisatie. WJNH is ook nog maar sinds kort een jeugdbeweging. Aanvankelijk waren ze een welzijnsorganisatie, maar naarmate de maatschappij homoseksualiteit meer begon te aanvaarden merkte WJNH, naar eigen zeggen, dat ze minder en minder moesten zorgen voor welzijn, en meer voor het simpelweg mogelijk maken van ontmoetingen. Vandaar de beslissing, in 2007-20087, om zich om te vormen tot jeugdbeweging. Het doel is nu, volgens het nationaal secretariaat, "jongeren samenbrengen in een omgeving waar ze zichzelf kunnen zijn, elkaar kunnen ontmoeten en zichzelf kunnen ontplooien."

Vandaag heeft WJNH een afdeling in elke Vlaamse centrumstad, met uitzondering van Brugge. In totaal gaat het om vijftien groepen, die zelf kiezen hoe vaak ze samenkomen; meestal is dat om de twee weken. Elke nieuwe afdeling krijgt financiële steun bij de start, en daarna logistieke steun (buitendienst, educatieve spelen, vorming). Anders dan men misschien zou denken, zijn er veel gemengde groepen.

COMMUNICATIE

- website: www.weljongniethetero.be, met onder meer een veel gebruikt forum. mailinglijst met 5000 abonnees.
- facebook: www.facebook.com/Weljongniethetero
- drukwerk:

  In tegenstelling tot alle andere jeugdbewegingen heeft WJNH geen tijdschrift(en).
  WJNH heeft wel ander drukwerk, zoals brochures, die vooral door jeugdwerk, JACs en scholen worden aangevraagd en verdeeld bij jongeren over heel Vlaanderen.

KAJ

STRUCTUUR

KAJ heeft 300 afdelingen in Vlaanderen, met in totaal 2196 leden. De organisatie omschrijft zichzelf, in het gesprek dat we met hen hadden, als "geen klassieke jeugdbeweging maar eerder een jongerenorganisatie: het gaat over meer dan invulling van vrije tijd, er zit ook een missie achter die expliciet draait om actief burgerschap en empowerment." Na een herstructurering in 2005 en 2006 zijn de 300 afdelingen gegroepeerd in zeventien regio's en twee zogenaamde "KameleJonprojecten": één in Roeselare en één in Brussel (Anneessens-kwartier). Wat is KameleJon?

> *"KameleJon is een jeugdhuis in de stad dat zich richt op jongeren tussen 12 en 25 jaar met een specifieke aandacht voor de zogenaamde 'risicojongeren'. Het is een ontmoetingsplaats waar jongeren de nodige ruimte en aandacht krijgen en via persoonlijke en themagerichte vorming een antwoord krijgen op hun vragen. KameleJon werkt voor, door en met jongeren aan vorming en ontspanning via zijn vrijwilligerswerking."*[11]

Elke regio heeft een voorzitter (vrijwilliger) en een werknemer. Een regio heeft twee "kernen" (raden): de "begeleidingskern", met een vertegenwoordiger van elke afdelingen en een "organisatiekern", waarvan de leden niet noodzakelijk uit elke afdeling moeten komen. De organisatiekern bestaat uit vrijwilligers die het gewestelijk beleid opvolgen en uitvoeren. De regio-kern is ook de link tussen lokaal en nationaal niveau (de raad van bestuur).

De basisgroepen zijn verspreid over heel Vlaanderen en georganiseerd per parochie. Elke groep werkt in grote mate autonoom. De groepen zijn allemaal gemengd.

COMMUNICATIE

- website: www.kaj.be
- facebook: http://www.facebook.com/pages/KAJ-is-tof/22693737854
- tijdschrift: Up2date, een magazine voor alle kernleden en voor de

11 Zie www.kamelejon.be

‘sponsors’ (meestal oud-kajotters); verschijnt 5x per jaar.

CONCLUSIE. WIE ZIJN DE JEUGDBEWEGINGEN?

De organisaties, die zich vandaag beschouwen als jeugdbeweging in Vlaanderen, delen, op twee na, volgende gemeenschappelijke karakteristieken inzake hun ontstaansgeschiedenis:

- ze zijn ontstaan in de eerste helft van de 20e eeuw;
- ze hebben een katholieke achtergrond;
- ze zijn ontstaan vanuit een “anti-stedelijk” gevoel.

De twee uitzonderingen:

- FOS (niet katholiek);
- WJNH (ontstaan in 1994, niet vanuit katholiek hoek en niet anti-stedelijk in origine) .

Een belangrijk kenmerk dat alle jeugdbewegingen delen, zonder uitzondering: lokale groepen zijn autonoom, en beslissen zelf over hun activiteiten. Vanop nationaal niveau kan men wel suggesties doen en beïnvloeden, maar van dwang is geen sprake.

Als men de jeugdbewegingen, naar ledental, indeelt in groot-middelgroot-klein, dan krijgen we:

- Groot: Chiro en Scouts & Gidsen Vlaanderen, met respectievelijk 72500 en 95000 leden.
- Middelgroot: KSJ-KSA-VKSJ en KLJ, met respectievelijk 34800 en 21900 leden.
- Klein: FOS, WJNH en KAJ met respectievelijk 7500, 2350 en 2196 leden.

3.2.WAT MET DE STAD?

Zoals gezegd: de meeste jeugdbewegingen zijn oorspronkelijk (begin 20e eeuw) ontstaan als reactie tégen de stad, tegen de industrie... Stadsvlucht, niet stadsexploratie, was het streven. Men wilde jongeren uit de stad weghalen als ze er woonden (minstens tijdelijk), en als ze er niet woonden, ze er weg houden. Nu, daarin zijn de jeugdbewegingen perfect vergelijkbaar met de jeugdherberg beweging, die rond dezelfde tijd opkwam in Duitsland (eerste jeugdherberg in 1912) en die zich snel ontwikkelde tot een wereldwijde beweging met één verlangen: wég van de stad, terug naar de natuur. De meeste jeugdherbergen werden geopend in landelijke gebieden, hoogstens waren er een aantal in de buurt van een stad – nooit in het centrum.

Vandaag is dat anders. Onder druk van nieuwe ontwikkelingen in jongerentoerisme (met name een sterke stijging, vooral in de laatste tien jaar, van jongeren-stadstoerisme, waarop word ingespeeld door onafhankelijke, commerciële 'hostels') verandert de internationale jeugdherbergfederatie Hostelling International zijn strategie aangepast.[12] HI mijdt de steden niet langer en opent integendeel grote nieuwe "flagship"-hostels in stedelijke centra. Dit is een internationale evolutie die men ook in België ziet – getuige bijvoorbeeld de verhuis (in 2011) van de Antwerpse jeugdherberg van de rand van de stad naar het centrum (Oudaan).

Daarnaast ziet men ook dat scholen, naast de traditionele bos-, zee- en sneeuwklassen, nu ook soms op stadsklas gaan.[13] Her en der komt de stad in het vizier als evengoed een "ecologisch gegeven", waar men net zo goed op exploratie kan als in de bossen of aan zee. Onze vraag nu aan de jeugdbewegingen was: is er bij hen een vergelijkbare ontwikkeling? Komt de stad binnen hun organisaties meer en meer aan bod? En zo ja, op welke manier? We gingen daarbij na:

- in welke mate jeugdbewegingen zich inspannen om in steden leden te **rekruteren**, hun werking uit te breiden, en daarvoor eventueel nieuwe methodes te ontwikkelen;
- in welke mate jeugdbewegingen geïnteresseerd zijn in **stadsexploratie**, d.w.z. de stad als activiteitenterrein -- ook voor groepen van buitenaf.

12 Zie hierover K.J. Dams, Hostels Today Case study – Brussels and Bruges. Brussels, USE-IT, 2008.
13 Zie http://www.stadsklassen.eu/

REKRUTERING

Voor één jeugdbeweging behoort leden rekruteren in steden expliciet niet tot hun missie: KLJ. Hun missie is integendeel jongeren in hun dorp op het platteland te houden, en dit vooral door ervoor te zorgen dat ze ter plaatse een sociaal netwerk kunnen opbouwen. Zo wil KLJ de plattelandsvlucht tegengaan:

> *"We zijn niet tegen de stad, wel voor de leefbaarheid van het dorp. We willen jongeren beletten er weg te trekken om op een appartement in de stad te gaan leven. Dat kan door hen een hecht sociaal netwerk te laten opbouwen in hun eigen dorp. Wel willen we hen mogelijkheden bieden om meer vertrouwd te raken met de stad, zodat ze hun blik verruimen en actieve burgers kunnen worden."*

Tijdens onze gesprekken gaven nog twee jeugdbewegingen aan niet specifiek in te zetten op het versterken van hun stadswerking, namelijk KSJ-KSA-VKSJ en FOS. Bij **KSJ-KSA-VKSJ** luidt het:

> *"Wij investeren niet in steden, wij hebben die ambitie niet. Dat wij niet expliciet kiezen voor een stedelijke context komt doordat er in de stad een beperkte openbare speelruimte is, toch niet zonder dat anderen die ook claimen."*

In ons gesprek verwees **FOS** daarbij naar zijn traditie en filosofie:

> *"Scouting is leven in de openlucht, en daarbij denk je niet aan een stadscontext."*

De andere jeugdbewegingen willen wel sterker worden in steden, en zijn bereid daartoe hun aanpak in vraag te stellen en te herzien. Zo bijvoorbeeld **Chiro**:

> *"Chiro kiest ervoor actief te zijn in steden, dit vanuit de missie en visie dat we er zijn voor alle kinderen. In steden creëren we extra kansen om ervoor te zorgen dat zij ook gebruik kunnen maken van ons aanbod. Dit vergt echter een andere manier van werken dan op het platteland, want steden worden geconfronteerd met specifieke moeilijkheden. Daarom doen we experimenten om te kijken wat de beste methodes zijn, maken we onze grenzen kneedbaar. Dit om nieuwe en andere doelgroepen die misschien minder makkelijk bereikbaar zijn ook erbij te betrekken. Moeten onze vaste regels daarvoor aangepast worden, dan doen we dat – we zijn flexibel en denken vanuit de doelgroep. Bijvoorbeeld: moet het echt elke week op zondag van 2 tot 5 zijn dat we samenkomen of is er een beter tijdstip voor bepaalde doelgroepen? Moet het altijd een activiteit zijn die ingekleed is als een spel, of kunnen we ook gaan voor het puur*

sportieve, bijvoorbeeld om allochtone jongeren aan te trekken? Hetzelfde geldt voor het Chiro-uniform. Je moet dat allemaal in vraag durven stellen, en het groep per groep durven bekijken in plaats van enkel in het algemeen. Kortom: je moet kijken naar de specifieke context van kinderen en jongeren, en in de steden vraagt dit een extra en andere inzet, ook op het niveau van leiding en vrijwilligers, en kader."

Ook **Scouts & Gidsen Vlaanderen** wil werven in de stad:

"Spelen in de stad (voor jongeren van ter plaatse, nvdr.) moet mogelijk zijn. En jongeren uit alle bevolkingsgroepen moeten de kans krijgen om in de stad te spelen."

KAJ richt zich traditioneel op arbeidersjongeren, en die vind je toch vooral in stedelijke omgeving. Om stadsjongeren aan te spreken, is KAJ bereid zijn aanpak te herzien:

"Qua ledenwerving wordt er gediversifieerd, naargelang van de noden en wensen van de te bereiken doelgroep: op het platteland waar de groepen nog als vanouds rond de parochiekern hangen, verloopt de ledenwerving ook via de parochie of via de school. In steden, zoals Brussel, moet men creatiever zijn."

De meest stedelijke van alle jeugdbewegingen is **WJNH**: zij zijn alléén in steden actief en nergens daarbuiten:

"Het is een beperkte doelgroep die zich vooral ophoudt in een stedelijke context".

STADSEXPLORATIE

De andere vraag die we aan jeugdbewegingen stelden: is zoiets als "stadsexploratie" een deel van hun activiteiten? En als dat nog niet het geval is, wordt er dan over nagedacht? Over gediscussieerd? En voelen ze eventueel druk van andere "spelers", bijvoorbeeld commerciële initiatieven, zoals in het verhaal van de jeugdherbergen en de privé-hostels? Het antwoord daarop is, kort gezegd: nee. Stadsexploratie leeft voorlopig niet echt bij jeugdbewegingen, en als er al commerciële concurrentie bestaat, dan zijn ze zich daar niet van bewust. Niet dat er bij de nationale leidingen van de jeugdbewegingen geen belangstelling leeft voor stadsexploratie. Ze zijn graag bereid erover van gedachten te wisselen, zoals in de gesprekken die wij met hen hadden. En als zich een gelegenheid voordoet, zullen ze daar graag op inspelen. Zo klonk het bijvoorbeeld bij FOS:

> *"Een discussie over stadsexploratie loopt niet binnen FOS. Maar als er zich iets interessants voordoet waar ze iets mee aankunnen, dan doen ze dat. Bijvoorbeeld: volgend jaar (2011, nvdr) is Antwerpen Europese Jongeren Hoofdstad, en dan gaan ze daarop focussen voor de +11-jarigen, en werken rond stadscultuur, ecologie, etc."*

Maar jeugdbewegingen wijzen toch vooral op hinderpalen. Er is het gewicht van de traditie: de focus op natuur. Er zijn logistieke problemen: openbaar vervoer naar de steden is duur, laat staan een overnachting. Dit alles maakt dat het denken over stadsexploratie bij de nationale leiding, hoewel in de kiem aanwezig, nog niet erg gevorderd is, en dat er nergens een duidelijke, grote beweging is om te heroriënteren richting steden – zoals dat bij de jeugdherbergfederatie wél het geval is. De stad als actieterrein: er wordt wel over nagedacht, en er worden hier en daar spelmodules e.d. ontwikkeld. Maar het blijft in de marge. Het heeft geen impact op de dagelijkse werking van de jeugdbewegingen – ook niet van de meest stedelijk geïnteresseerden. Het zit al niet vooraan in de gedachten van de nationale leiding, en al helemaal niet van lokale leidingen. Er worden geen grootse campagnes voor gevoerd binnen de eigen organisaties. Praktische problemen worden als onoverkomelijk gezien.

Met als resultaat dat jeugdbewegingen op een gewone activiteitendag ter plaatse blijven, en tijdens de zomer naar de Ardennen trekken. "Ze komen eigenlijk amper hun gemeente uit," klinkt het bij FOS, maar dit geldt even goed voor alle andere – op WJHN na. Dat is ook een bewuste keuze: zo blijft de jeugdbeweging goedkoop en dus laagdrempelig. Bij KSJ-KSA-VKSJ luidt het:

"Als we op verplaatsing gaan dan is het voor een evenement of iets speciaals. Bijvoorbeeld tijdens examenperiodes wanneer de leiding moet blokken en dus geen tijd heeft. Voor de rest blijven de groepen op hun eigen plek waar ze een werking hebben. Ons concept is immers: ter plekke activiteiten organiseren."

Ook een vraag die we stelden: zoiets als stadskampen, wordt dat gedaan? Het bleek opnieuw van niet. Bij FOS gaat in de zomer 65% naar de Ardennen, 30% naar de Kempen of Limburg en de overige 5% naar diverse locaties (bijvoorbeeld Zeeuws-Vlaanderen). KLJ kampeert op het platteland, en logeert bij boeren. Bij FOS licht men toe:

"Voor kampen is de stad te duur – je kan daar niet zomaar tentenkampen opzetten, en hostels etc. zijn te duur."

Dit geldt ook bij de meest stedelijk geïnteresseerde jeugdbewegingen. Bij KAJ doen de lokale groepen hun uitstappen, en zeker hun kampen, op het platteland: "daar kunnen ze kabaal maken zonder iemand te storen, wat niet kan in de stad". De nationale leiding van Chiro is wel degelijk geïnteresseerd in de stad als actieterrein – zie verder – maar zoiets als een stadskamp organiseren, of zelfs maar overwegen, is ook daar niet aan de orde:

"Voor een kamp gaan ze naar de Ardennen of blijven ze in eigen streek. Een stad leent zich daar in het algemeen niet toe; een kamp heeft natuur nodig. Het landelijk secretariaat bepaalt dat trouwens niet, dat doen alle afdelingen zelf."

Wat jeugdbewegingen wél doen in de stad, is leiding-weekends organiseren, zoals FOS:

"Met de leiding gaan we wel eens naar een stad (meestal Antwerpen), voor planningsweekends en zo. Ook met de seniors (+17-jarigen). Ze gaan dan bijvoorbeeld naar de Scoutel in Antwerpen, dat betaalbaar is en dat vergaderfaciliteiten heeft."

Kortom, de idee van stadsexploratie is weinig gevorderd binnen jeugdbewegingen.

Daarbij is minder sprake van onwil, dan van onwennigheid: "stadsontsluiting voor jeugdbewegingen" is tenslotte een quasi geheel ongeëxploreerd domein. Er zijn geen pasklare oplossingen voorhanden, en de expertise is pril.

WAT MET DE STAD? CONCLUSIE

Van een grote heroriëntering richting stad, zoals dat bij de jeugdherbergen het geval is, is bij jeugdbewegingen allerminst sprake. Sommige van de jeugdbewegingen met wie we spraken, spannen zich wel in om meer stedelijke jongeren te rekruteren, en zijn daarbij bereid hun traditionele werkvormen te herbekijken. Maar het thema van "stadsexploratie" is binnen de jeugdbewegingen, ondanks de interesse ervoor, van weinig of geen gewicht. Dit heeft deels te maken met praktische overwegingen en een gebrek aan expertise op het vlak van stadsontsluiting.

3.3 WAT MET BRUSSEL?

3.3.1 INPLANTING IN BRUSSEL

OVERZICHT

Doel van dit rapport is nagaan of Vlaamse jeugdbewegingen op bezoek komen in Brussel. Het gaat dus niet om de werking in Brussel zelf van de jeugdbewegingen. Maar, zoals zal blijken: de twee hangen samen. Slechts de jeugdbewegingen die in Brussel zelf actief zijn, beschouwen Brussel als een mogelijke plaats om activiteiten te organiseren. Bij de andere is Brussel geheel buiten het vizier. Daarom hier kort iets over de mate van inplanting van de diverse jeugdbewegingen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Jeugdbeweging	Groepen	Leden	Welk secretariaat in Brussel?
Chiro	11	1000	Regionaal
Scouts & Gidsen	10	900	Regionaal
KSJ-KSA-VKSJ	0	0	Nationaal
KLJ	0	0	Geen
FOS	2 (3)	80 (180)	Geen
WJNH	2	Onbekend	Geen
KAJ	8	160	Nationaal

Dit betekent dat van alle leden van alle hier besproken jeugdbewegingen, slechts 1,1% woont in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Nota. FOS heeft eigenlijk drie groepen heeft in Brussel. We noemen er maar twee omdat één van hen eigenlijk een Finse scoutsgroep is ("Tulihaukat') die is aangesloten bij het internationaal georiënteerde FOS; de andere twee ("Roodbaard" en "De Faunaten") (zie www.roodbaard.be; http://defaunaten.be zijn (Nederlandstalige) groepen. De Finse scouts vallen buiten het opzet van deze studie.
Nota 2. De cijfers van Chiro, KAJ en Scouts & Gidsen Vlaanderen zijn een schatting door het nationale secretariaat; ze zijn dus niet exact, maar zeker wel indicatief.

KLJ en KSJ-KSA-VKSJ: GEEN GROEPEN IN BRUSSEL

Twee jeugdbewegingen hebben in het geheel geen leden of groepen in Brussel: KSJ-KSA-VKSJ en KLJ. Voor KLJ hoeft dit niet te verwonderen; hun doelgroep is tenslotte expliciet de Vlaamse landelijke jeugd. Anders is het bij KSJ-KSA-VKSJ: deze organisatie had vroeger wél groepen in Brussel. Nu niet meer:

> *"Wij doen niets in Brussel, we hebben er namelijk geen afdelingen, behalve dan in Kuregem maar dat is een speciaal geval; een project inzake vrijetijdsbesteding via de school. We hàdden wel groepen in Brussel, lang geleden dan, in de jaren '60 en '70."*

De vereniging vraagt zich af waarom ze in Brussel geen voet meer aan de grond krijgt:

> *"Als je kijkt naar de populariteit van ons concept dan is het inderdaad verwonderlijk dat het in Brussel niet aanslaat. Je hebt daar toch ook jongeren? FOS en CHIRO zijn sterk in Brussel, maar die hebben een heel ander profiel. Ons profiel is landelijk, en dan begrijp je dat wij in Brussel stad niet veel kunnen komen doen. (...) Alleen om te betogen krijgen we ze naar Brussel."*

Dit gebrek aan activiteiten in Brussel heeft historische oorzaken:

> *"De KSA groepen zijn in bisdommen ontstaan, en dus is het aantal groepen afhankelijk van de actieradius van de bisdommen. Bijvoorbeeld in West-Vlaanderen was Karel Dubois (1895-1956, West-Vlaamse priester-leraar en stichter van KSA, nvdr) zeer*

actief in de colleges, zodat er daar zeer veel groepen zijn. Elders is dat veel minder op gang gekomen. Terwijl, in Vlaams Brabant zijn er maar 16 afdelingen. Het is een soort van zieltogend broertje, dat zelfs moet samenwerken met Antwerpen (waar er 49 groepen zijn). En we hebben vandaag ook geen ambitie meer om in Brussel opnieuw actief te worden. Het lukt immers niet om nieuwe groepen op te richten, er is immers geen voedingsbodem. En in Brussel zijn er al andere jeugdbewegingen die een groot bereik hebben, zoals de Chiro."

DE ANDEREN: BRUSSEL IS MOEILIJK

De andere jeugdbewegingen zijn wel in meer of mindere mate ingeplant in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. De grootste jeugdbewegingen in Vlaanderen zijn ook de grootse Vlaamse jeugdbewegingen in Brussel: Chiro en Scouts. **Chiro** zet niet alleen in op steden in het algemeen, maar ook op Brussel in het bijzonder. De organisatie heeft een aantal (betaalde) stadswerkers in Brussel, die vanuit een "ontvangergerichte" aanpak proberen de stad te doorgronden en een aangepaste aanpak uit te werken. Gemakkelijk is dat niet:

"Specifiek aan Brussel is natuurlijk de tweetaligheid, en daar botsen we vaak op, als Nederlandstalige jeugdbeweging. De consequentie is dat we bijvoorbeeld activiteiten aankondigen in Nederlands en Frans, maar in onze werking gebruiken we enkel Nederlands. We gaan dus pragmatisch om met de taal, maar puur Franstalige jongeren en kinderen sturen we wel door naar onze Franstalige tegenhanger in Brussel. (Patro, n.v.d.r.) Brussel is ook groot, in vergelijking met de meeste andere steden en regio's waar onze groepen zitten. Ook qua sociale samenstelling is Brussel anders: waar onze leden in Vlaanderen behoren tot de middenklasse, behoren de leden van de stadsgroepen in Brussel daar meestal niet toe. Dat geldt in het algemeen voor de stadsgroepen: minder middenklasse, maar het is toch het opvallendst in Brussel."

Chiro heeft in Brussel dan ook vooral groepen in de groene gemeenten buiten het stadscentrum, waar zijn traditionele doelgroep woont. Behalve één groep in Anderlecht en één in Molenbeek (met daaraan gehecht de "Bint"-groep, een project in Molenbeek waarbij allochtone meisjes tussen 16 en 18 jaar worden opgeleid tot animatrice) heeft Chiro twee groepen in Sint-Agatha-Berchem en telkens één in Vorst, Ganshoren, Laken, Neder Over Heembeek, Koekelberg, Oudergem en Sint-Pieters Woluwe.[14]

14 Zie http://www.chirobrussel.be/nl/chiros

Hetzelfde beeld bij **Scouts & Gidsen Vlaanderen.** Op dit moment heeft Scouts en Gidsen Vlaanderen slechts één groep in de centrumgemeenten (in Sint-Jans-Molenbeek). De andere groepen zijn in de groene gemeenten aan de rand: twee in Ganshoren, één in Jette, één in Laken, één in Evere, één in Ukkel en drie in de beide Woluwes.[15] Scouts en Gidsen Vlaanderen willen wel nieuwe groepen creëren in het centrum van Brussel, maar dat is niet eenvoudig, om dezelfde reden als bij Chiro: de stadsvlucht van de traditionele doelgroep naar de rand. Daarom dat ook Scouts & Gidsen Vlaanderen extra ondersteuning biedt aan zijn Brusselse werking.

KAJ heeft in Brussel circa 160 leden. Ondanks dit relatief bescheiden aantal is KAJ, naar eigen zeggen, "een jongerenbeweging die resoluut JA zegt op werking in Brussel. Wie de stad verliest, verliest het land!"[16] In tegenstelling tot Chiro en Scouts & Gidsen Vlaanderen, liggen hun acht afdelingen bijna alle in de centrumgemeenten: vier in Anderlecht, één in Schaarbeek en één in 1000 Brussel. Daarnaast is er één gemeenschappelijke afdeling Laken-Jette, en één in Neder Over Heembeek. Naast deze klassieke afdelingen loopt er ook een specifiek project in Brussel, "KameleJon Brussel", waarin wordt gewerkt rond acties tegen onrecht. De jongeren in Brussel waar de KAJ zich in het bijzonder op richt zijn de jongeren die via interim-arbeid aan werk proberen te geraken, en vaak zijn dat allochtone jongeren.

> *"De grote sterkte in Brussel is dat de allochtone jongeren echt kwaad zijn, er zit veel energie in die kwaadheid waar je iets kan mee doen. Dat is dus geen zwakte maar eerder een sterkte. Enige probleem: de taalbarrière."*

Concreet spreken ze jongeren aan bij het verlaten van interimkantoren, met wisselend succes. "Er is een groot verschil tussen een gesprek en een echt engagement". Bedoeling is daar niet alleen de feiten uit te halen en op te lijsten, maar ook de beleving ervan door jongeren vast te leggen. Dan kunnen ze op basis daarvan een voorstel doen en de interim-kantoren confronteren. Er is ook telkens een persconferentie aan verbonden.

Over de focus op Brussel is soms wel discussie binnen KAJ. Bij discussies, binnen de klassieke groepen, hoort men, aldus het nationaal secretariaat, zaken als:

15 Zie http://www.scoutsengidsenbrussel.be/index.php?page=groepen
16 http://www.jeugdbeweginginbrussel.be/nl/kaj/

"In Brussel daar zitten toch geen Vlamingen...daar wonen toch vooral buitenlanders. (...) Waarom zijn er extra beroepskrachten voor Brussel nodig?"

Brussel is nu eenmaal anders dan Vlaanderen, zo luidt het bij het nationaal secretariaat, en als er al weerstand bestaat binnen de KAJ dan komt dat omdat men niet in Brussel woont en zich de situatie niet goed kan voorstellen. KAJ'ers zijn, ondanks de roots in de christelijke arbeidersbeweging, bijna allen afkomstig uit de blanke middenklasse. Ze hebben dan ook geen voeling met dat "àndere Brussel", dat van de allochtonen, en ze zien niet zo makkelijk in dat andere noden andere oplossingen en misschien ook meer ondersteuning en aandacht vragen:

"Enfin, de traditionele manier van werken die past bij Vlaanderen, is niet geschikt voor Brussel– hier moet men creatief, vindingrijk en flexibel zijn. En dat heeft nog niet iedereen door."

Dit betekent concreet bijvoorbeeld, dat KAJ in Brussel leden werft via de OKAN-klassen (Onthaalonderwijs Anderstalige Nieuwkomers). Maar ze zijn er nog niet in geslaagd om uit deze 'poule' ook leiders te werven.

FOS heeft twee Nederlandstalige groepen in Brussel: één in Jette (Roodbaard) en één in Laken (De Faunaten). Roodbaard is overigens een seascouts, gevestigd in het Nautisch Centrum van Jette. Voor de naam kozen ze om een internationaal symbool te hebben in een multiculturele stad, en hun "favoriete actieterrein" is:

"(...) de kaai, het bos aan de brug en natuurlijk het Brusselse kanaal, dat wij gevaarlijk maken met onze kano's, vletten en zodiacs!"[17]

Tenslotte: wat met **WJNH** in Brussel? De vereniging, die zegt zich "te voelen als een vis in het water in steden", heeft het niettemin moeilijk met Brussel.

"In Gent en Antwerpen hebben we heel stabiele groepen. In Brussel is dat niet het geval. Er zijn een aantal afdelingen in Brussel, zoals één bestaande uit VUB-studenten en daarnaast de reguliere Brussel-werking "BASTA!" (alle afdelingen van WJNH hebben andere namen, nvdr.) maar deze afdelingen worstelen in Brussel met twee zaken; ten eerste de Franstalige context en ten tweede het feit dat in Brussel het

17 http://wiki.fos.be/foswiki/140e_Roodbaard

commerciële circuit voor holebi's zodanig goed is uitgebouwd, dat organisaties als WJNH de concurrentie moeilijk nog aankunnen."

En dit vooral in een tijd waarin jonge holebi's niet zozeer meer vragen om welzijnsomkadering (het oorspronkelijke doel van WJHN) maar om mogelijkheden om andere holebi's informeel te ontmoeten. Dus zit WJNH met vragen. Moeten ze ook beginnen met in Brussel hippe events en fuiven te organiseren? Daarin zijn echter, dat beseffen ze ten volle, de commerciële organisaties veel meer ervaren. Daarom is momenteel een reflectie aan de gang: waarin kunnen ze het verschil maken? Hoe zich profileren in steden om jongeren te bereiken – en dan vooral Brussel?

INPLANTING IN BRUSSEL: CONCLUSIE

Vlaamse jeugdbewegingen zijn niet zo sterk "ingeplant" in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, en al helemaal niet in de centrumgemeenten. KLJ en KSJ-KSA-VKSJ hebben in het geheel geen leden in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Chiro, Scouts & Gidsen Vlaanderen en FOS hebben vooral vooral groepen en leden in de randgemeenten. De enige jeugdvereniging met een vrij actieve, zij het bescheiden, werking in de centrumgemeenten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, is KAJ. WJNH, tenslotte, geeft aan moeilijkheden te ondervinden om een stabiele groep te handhaven in Brussel.

3.3.2. ACTIVITEITEN IN BRUSSEL

FOS & KSJ-KSA-VKSJ: BRUSSEL STAAT NIET OP DE KAART

FOS heeft twee Nederlandstalige groepen in Brussel, maar voor het overige staat de stad binnen de organisatie niet op de kaart:

"Wij zijn niet zoals de Chiro, die Brussel promoten. Wij zijn namelijk heel klein in vergelijking, en wij moeten keuzes maken. We hebben ook geen secretariaat in Brussel maar in Gent."

FOS-groepen van buiten Brussel komen nooit naar de stad, en de organisatie doet niets om daarin verandering te brengen:

"We hebben het ook nog nooit overwogen om iets te organiseren in de stad."

KSJ-KSA-VKSJ heeft ook geen groepen in Brussel maar toch speelt de stad meer een rol binnen de vereniging, om de eenvoudige reden dat hun nationaal secretariaat er zich bevindt. Af en toe organiseren ze een studiedag in Brussel, en dan komen lokale leiders naar Brussel, soms voor het weekend. Maar dit "helpt" de hoofdstad niet, eerder integendeel:

"Je ziet dat daar drempels zijn: bijvoorbeeld de bereikbaarheid. Ze hebben schrik om met de auto te komen (ze kennen de stad niet en zijn bang voor vandalisme), en met het openbaar vervoer, dat schrikt hen ook af omdat ze van het station te voet moeten gaan. Onze vrijwilligers komen met schrik, ze zien het structureel niet zitten om s' avonds alleen naar het station terug te wandelen, zelfs al is het hier vlakbij. Het noordstation is dan ook creepy 's avonds... Als het gaat over weekends en zo organiseren, dan komt daar nog bij dat er voor een grote groep overnachtingsplaats moet worden gevonden. Dat kan in Brussel in de praktijk alleen bij JES, maar dat is duur. (...) De feedback achteraf is ook meestal negatief, dus hun houding verandert niet wanneer ze eens naar Brussel zijn gekomen. Wat wil je ook: deze buurt ziet er triestig uit, onze deur hangt geregeld vol graffiti (wordt vaak opgekuist, maar ja), je ziet auto's met ingeslagen ruiten, er was hier in ons gebouw al een paar keer een inbraak."

Andere, niet-Brusselse groepen naar Brussel krijgen is dan ook een heel karwei:

"Die van West-Vlaanderen zullen bijvoorbeeld niet gemakkelijk naar Brussel komen tenzij er echt iets speciaals te doen is. (...) Ook tijdens de weekends haalt geen enkele groep het in zijn hoofd om eens naar Brussel te komen."

Ook de enkele groepen van KJS-KSA-VKSJ in de onmiddellijke omgeving van Brussel, dus uit Vlaams-Brabant, nemen geen initiatief om de stad eens te bezoeken met hun leden:

"Daar is weinig animo voor. Op de kaart kan je goed zien waar er groepen zijn: in Asse, Machelen, Leuven, Rotselaar, Tervuren en een speciaal project in Kuregem. Die hebben ook onderling geen link, en zijn meer verbonden met Antwerpen waar ze mee samenwerken, of Oost-Vlaanderen."

CHIRO, SCOUTS, KLJ, KAJ: BRUSSEL IS AANTREKKELIJK MAAR VREEMD

Chiro en Scouts zijn beide wél erg geïnteresseerd in het organiseren van activiteiten in Brussel. Tijdens een gezamenlijk interview dat we met hen hadden klonken dezelfde geluiden over de plaats van Brussel binnen de organisatie: aantrekkelijk, maar toch een beetje veraf en vreemd tegelijk:

> *"Brussel is aantrekkelijk voor velen omdat het eens iets anders is: een andere context om in te spelen, bovendien met zeer veel toeschouwers. (...) Dat Brussel onbekend is, trekt ook aan. En heel het politieke gedoe van de laatste tijd zet Brussel natuurlijk ook op de kaart, en jongeren willen de stad dan zelf wel eens komen exploreren. Het blijft ook de hoofdstad, en dat is op zich al aantrekkelijk. Dus jongeren zijn wel nieuwsgierig naar Brussel, en dat is een zeer positieve vibe. Bref, overwegend is er toch de exotische aantrekkingskracht. (...)"*

Maar "er zijn ook drempels":

> *"(...) een soort van onwennigheid die ze moeten overwinnen als het over Brussel gaat. Het is een stad die de meesten niet kennen, ze is groot en onbekend. Maar er is toch ook veel interesse, veel nieuwsgierigheid. (...) En voor de leiding zijn er veel praktische uitdagingen die je in kleine steden en op het platteland niet hebt. Hoe organiseer je de activiteit zo dat je ze met een gerust hart kan laten spelen? Hoe goed ken ik de stad zelf? Het imago speelt Brussel ook parten natuurlijk: het lijkt allemaal erger dan het is."*

Chiro moedigt lokale groepen aan om naar Brussel te komen. Zo organiseert het in Brussel, samen met haar Franstalige tegenhanger Patro, jaarlijks de ChiPa dag, voor alle 15- en 16-jarigen uit heel Vlaanderen en Wallonië. Meestal komen er dan een 500-tal Vlaamse jongeren naar de hoofdstad. (In 2011 zal de ChiPa dag plaatsvinden eind oktober.) Daarnaast is er de zogenaamde "Brusseldag", georganiseerd door de Dienst Avontuurlijke Activiteiten (DAA) van Chiro. Deze prijst zelf haar "Brusseldag" als volgt aan:

> *"Wil je Brussel op een avontuurlijke en uitdagende manier leren kennen? Dan is een Brusseldag de oplossing. Je kiest een zaterdag of zondag (wel minstens 2 maanden op voorhand). Je stelt zelf je dag samen uit ons aanbod van dagdelen: je kunt kiezen uit een metrospel, een Marollenfotozoektocht, avontuur in de Brockzaal, Brussel op z'n 'ouds' en het museum op z'n kop. 's Middags voorzien wij een multiculturele picknick."*[18]

18 http://info.chiro.be/artikel.php?id=926

Het “metrospel” zit als volgt in elkaar:

> *“Iedereen krijgt een ééndagsmetro-kaart. Er wordt één duo aangeduid die tikker zijn, ze dragen allebei een rode muts. Vanaf het aanduiden van de tikker, spurt elk duo weg (in de metro of in de hoekjes van het metrostation). Bedoeling is dat het spel een anderhalf uur wordt gespeeld, en ondertussen kunnen er andere duo’s worden aangetikt. Een duo moet steeds hand in hand lopen en samenblijven! Het aantal metrostations waartussen je kan reizen is ook vastgelegd.”*[19]

Maar Chiro zegt ook wel dat er voor zo’n uitstap naar Brussel slechts zelden een gelegenheid is, zeker vanuit verder af gelegen streken:

> *“Je kan niet uit West-Vlaanderen naar Brussel komen voor een namiddagje. Tegen dat je er bent, moet je weer terug. Plus er is de kostprijs van het openbaar vervoer.”*

En “zelfs die van Laken”, luidt het nog, “kunnen hun leiding er niet van overtuigen om naar het centrum van Brussel te komen, terwijl ze toch vlakbij zitten... ‘Te druk’, zegt de leiding dan.” Nog een reden, volgens het nationaal secretariaat, is de kostprijs: “met 20 man op de metro kost aardig wat aan tickets”. Chiro wijst ook op het gebrek aan accommodatie in de hoofdstad:

> *“Er is JES, maar dat is duur. (JES, d.w.z. Jeugd en Stad, is een ‘stadslabo’, of ‘vormingscentrum stedelijke jeugdcultuur’, in Gent, Antwerpen en Brussel, dat in die laatste stad ook een verblijfscentrum uitbaat: De Waterman, nvdr.) Er is een laagdrempelige jeugdverblijfplaats nodig, want er komen vooral uit de rand van Brussel vragen daarover. Ook vanuit Vlaanderen is er vraag naar: de hoofdstad spreek toch nog altijd tot de verbeelding! Mensen willen wel naar Brussel, maar er moeten mogelijkheden zijn om hen te logeren en voldoende ruimte te geven.”*

Scouts en Gidsen Vlaanderen heeft hetzelfde probleem. Voor de viering van “100 jaar Scouts” moesten groepen in de rand van Brussel kamperen omdat er in de stad zelf gewoon geen mogelijkheden zijn:

> *“De wil om in Brussel actiever te zijn is groot, maar voorlopig zijn er nog een paar praktische drempels zoals kostprijs en accommodatie.”*

KLJ merkt bij zijn leden dezelfde mix van angst en interesse, als bij Chiro en

19 http://www.scribd.com/doc/6194946/Metrospel

Scouts & Gidsen Vlaanderen:

> *"Voor veel van onze leden is Brussel een brug te ver. Zelfs als we iets organiseren waarbij ze in Brussel moeten overstappen, doet dit hen dat huiveren. Het mag duidelijk zijn: Brussel is een mentale grens. We hebben eens een geleid bezoek georganiseerd in Brussel voor de +18 jarigen en voor de meesten was dat de eerste keer dat ze in Brussel kwamen. (...) Onze leden komen dan ook vooral uit BSO en TSO, wat uitzonderlijk is voor een jeugdbeweging. Het zijn landbouwers en vakmannen, en die moeten in tegenstelling tot ASO-ers zelden in Brussel zijn. Eens op een werf of zo, maar dat is eerder uitzonderlijk."*

Maar ondanks te worden bestookt, via de media, met een negatieve visie op Brussel ("criminaliteit, migratie, politiek kluwen") en het feit dat ze weinig vertrouwd zijn met het concept grootstad ("sommigen zijn niet eens vertrouwd met de metro") voelen KLJ-leden, althans volgens het nationaal secretariaat, geen hartsgrondige weerstand tegen Brussel:

> *"Het is meer een gevoel van: 'wat kunnen we daar eigenlijk gaan doen?' Soms hebben ze zin om naar Brussel te gaan, maar ze weten niet waar te beginnen en welk aanbod daar voor hen zou zijn. Ook voor de leiding geldt: ze hebben geen idee wat daar met hun groepen te gaan doen. En ze kennen meestal zelf Brussel niet.*

KLJ heeft zelf in Brussel eens een trefdag voor vrijwilligers georganiseerd (met een metrospel) in Brussel, en dat is uitstekend verlopen, met zeer gunstige commentaren achteraf. De nationale leiding wil méér van dat:

> *"Wij willen iets doen in Brussel, en in andere steden. Er is immers meer dan alleen het dorp. Ze mogen niet op hun eiland blijven zitten."*

Dit past in de KLJ-strategie om de leden wereldwijs te maken, hun actief burgerschap aan te scherpen en hun cultuurparticipatie te verhogen. KLJ denkt daarbij niet alleen aan bezoeken aan musea maar ook aan het exploreren van een stad als geheel: de architectuur en de multiculturele samenleving. Want KLJ mag dan een expliciet landelijke beweging zijn, dit neemt niet weg dat ze haar doelgroep wel degelijk naar de steden wil brengen. KLJ'ers gaan nu al naar steden voor het aanbod dat dorpen niet hebben, bijvoorbeeld bioscopen maar meestal gaan ze daarvoor naar de dichtstbijzijnde kleine stad. Hun activiteiten vinden ook meestal plaats op vrijdagavond, en occasioneel eens op zaterdag (namiddag en avond) – de doelgroep werkt meestal al waardoor ze zich overdag

niet kunnen vrijmaken. Zoals de andere jeugdbewegingen, trekken ze op een reguliere activiteitendag niet al te ver. Maar dat KLJ-leden geen speciale schrik hebben van steden, blijkt volgens het nationaal secretariaat uit de populariteit van Antwerpen bij KLJ'ers, en uit de buitenlandse citytrips die ze ondernemen – Barcelona, met name, is een populaire bestemming.

KAJ wil Brussel bekend maken bij zijn leden via een jaarlijkse **Kerstsnoezeltocht**: een "tocht van de hoop" door de achtergestelde wijken van Brussel, "met eten en drinken om het leed te verzachten." Tijdens zo'n tocht is het de bedoeling dat jongeren (15-25 jaar) Brussel door een andere bril gaan bekijken, zo bleek uit ons gesprek met KAJ:

> *"deze stad biedt hen mogelijkheden voor plezier, sociaal contact en ontmoeting met andere culturen – bedoeling is hen dat op ludieke wijze en proefondervindelijk te laten ontdekken."*

Zowel de attracties als de uitdagingen van de stad worden daarbij belicht (Kuregem...). Er hoort ondermeer een zoektocht bij.

WJHN: PRAKTISCHE PROBLEMEN & COMMERCIELE CONCURRENTIE

WJNH organiseert al zijn activiteiten in steden – maar slechts weinig in Brussel... De rol daarbij van concurrentie uit commerciële hoek is reeds aangehaald. Het is wel de bedoeling Brussel meer op de kaart te zetten. Er is bij de doelgroep vraag naar "trendgevoelige hippe activiteiten" (die vaak meer geld kosten), naar sportactiviteiten ("veel vraag naar, gek genoeg"), en naar activiteiten die inspelen op "de clichés" zoals mode en design. Jaarlijks is er ook de Gay Pride Parade in Brussel, met deelname van alle afdelingen in Vlaanderen. Maar WJNH stipt aan dat de Gay Parade slechts wordt bijgewoond "door een bepaald segment van de holebi's". Echte weerstand tegen Brussel onder de leden ziet men niet bij WJNH. Tenzij dan praktische: een praatcafé organiseren in Brussel, voor jongeren van buiten Brussel, is niet evident, omdat men nadien per openbaar vervoer moeilijk thuis geraakt. Krantenberichten over allochtoon geweld jegens holebi's in Brussel lijken geen trauma veroorzaakt te hebben, al lijken ouders vaak wel nogal ongerust omtrent een uitstap naar Brussel.
Brussel telt overigens ook een allochtone Holebi-organisatie (Merhaba), met wie WJNH ook samenwerkt.

ACTIVITEITEN IN BRUSSEL – CONCLUSIE

FOS organiseert niets in Brussel, niet voor leden en niet voor de leiding. KSJ-KSA-VKSJ doet niet speciaal pogingen om leden te motiveren om Brussel te bezoeken, maar er komt wel af en toe leiding naar de stad. Dit eerder noodgedwongen: het nationaal secretariaat van KSA is nu eenmaal, om historische redenen, in Brussel. Chiro, Scouts, KLJ en KAJ willen Brussel binnen de vereniging op de kaart zetten; ze zijn ervan overtuigd dat Brussel op de leden een bepaalde aantrekkingskracht uitoefent, maar dat er ook drempels te overwinnen zijn. Chiro is het meest Brussels-minded (als het gaat om leden van daarbuiten te motiveren om de stad te bezoeken): zij bieden een "Brusseldag"-module aan, georganiseerd door de Dienst Avontuurlijke Activiteiten. WJNH co-organiseert de jaarlijkse Gay Parade in Brussel, waar leden van alle lokale afdelingen naartoe komen. Voorts ziet de vereniging geen specifieke psychologische drempels bij hun leden tegenover Brussel, maar wel logistieke problemen, en druk van commerciële concurrentie.

CONCLUSIES

WAT MET DE STAD?

Sommige jeugdbewegingen spannen zich extra in, om in steden nieuwe leden te werven, vanuit de gedachte dat men de stad niet mag opgeven.
Waar veel minder over wordt nagedacht, laat staan dat er uitgewerkte actieprogramma's over zouden bestaan, is de stad als activiteitenterrein, de idee van stadsexploratie.

WAT MET BRUSSEL?

Vlaamse jeugdbewegingen zijn niet zo sterk "ingeplant" in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, en al helemaal niet in de centrumgemeenten.
Er worden weinig activiteiten georganiseerd in Brussel, voor leden van daarbuiten. Over het algemeen bestaat er een grote drempelvrees ten aanzien van Brussel binnen de jeugdbewegingen. Maar er is er ook grote nieuwsgierigheid.

Kortom: Brussel is een probleem voor Vlaamse jeugdbewegingen – zoveel is duidelijk. Zodanig dat sommige de stad hebben opgegeven, met name KSJ-KSA-VKSJ, terwijl deze vroeger wél groepen hadden in Brussel, en hun nationaal secretariaat er vandaag nog is gevestigd. Andere jeugdbewegingen, die wel een werking hebben in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, dringen niet door tot de centrumgemeenten van het gewest, en blijven als het ware hangen in de groene gemeenten aan de rand. Alleen KAJ, dankzij een gerichte inspanning, slaagt erin een aantal groepen draaiende te houden in de centrumgemeenten. En dan nog leeft er binnen KAJ afdelingen enig onbehagen over de focus op Brussel er wonen immers toch "geen Vlamingen" in Brussel... Ook bij KSJ-KSA-VKSJ leeft er bij de lokale leidingen groot voorbehoud jegens Brussel, en een occasioneel bezoek aan de stad (voor een activiteit op het nationaal secretariaat) verdrijft de negatieve gevoelens tegenover Brussel niet, maar versterkt ze integendeel. Bij Chiro en Scouts & Gidsen Vlaanderen, intussen, merkt men veel van dezelfde negatieve gevoelens bij leden en leiding ten aanzien van de stad, maar men gewaagt er ook van nieuwsgierigheid en een verlangen om de stad beter te leren kennen.

In deze omstandigheden lijkt het best om niet meteen aan stadsontsluiting te doen voor hun leden, maar zich eerder te richten op de leiding. Ook zij zijn

jongeren (vanaf 16 jaar) en al zijn ze als doelgroep niet zo groot (een 40.000 tal, in heel Vlaanderen), ze zijn wel intermediairen, met mogelijk veel invloed. Zij beslissen mee welke activiteiten de lokale groepen zullen ondernemen. Wil men Brussel beter bekend maken in Vlaanderen via de jeugdbewegingen, dan is het een noodzakelijke stap, eerst de leiding ervan beter bekend te maken met de stad.

Zonder eerst deze stap te nemen, kan men niet verwachten dat een product voor stadsontsluiting veel gebruikt zal worden. Lokale groeperingen van jeugdbewegingen bezoeken op dit moment geen steden; als er geen aanleiding is, komen ze hun gemeente normaal gezien niet uit. Als men een product voor stadsontsluiting zou aanbieden voor lokale groepen, kan men eventueel daarvoor de nationale leiding enthousiasmeren, maar het is onzeker of die dat enthousiasme zullen kunnen overdragen op de lokale leiding, die de beslissing nemen van al dan niet te komen.

Wie Brussel wil ontsluiten voor Vlaamse jeugdbewegingen, zal dat moeten doen via de intermediairen, dus de lokale leidingen. Op die wijze kan men de idee en de praktijk van “stadsexploratie” dieper laten doordringen in de diverse jeugdbewegingen, ook voor jongere leeftijden. En dan komt er op termijn misschien meer draagvlak voor een initiatief als een “stadskamp” -- hoewel daarvoor, naast mentale barrières, ook nog logistieke problemen moeten worden opgelost, met name goedkope verblijfplaatsen en geschikte openbare ruimte om te spelen.

HOE STAAN VLAAMSE JEUGDBEWEGINGEN TEGENOVER BRUSSEL? BEZOEKEN ZE DE STAD, OF GAAN ZE ER LIEFST NOG MET EEN BOOG OMHEEN? BESTAAN ER VOOROORDELEN TEGENOVER BRUSSEL, EN ZO JA: WELKE, EN HOE KAN MEN DIE OVERWINNEN? MEER IN HET ALGEMEEN: IS "DE STAD" EEN THEMA BINNEN DE JEUGDBEWEGINGEN, MET HUN TRADITIONELE FOCUS OP BOS & HEI? ZOIETS ALS "STADSEXPLORATIE", DOEN ZE DAT, OF OVERWEGEN ZE DAT MINSTENS? EEN STADSKAMP ORGANISEREN, KUNNEN ZE ZICH DAT VOORSTELLEN, OF GAAN ZE NOG EERDER OP MARS OP KAMP? EN WELKE VERSCHILLEN ZIJN DAARIN TUSSEN DE JEUGDBEWEGINGEN ONDERLING?

USE-IT, TOURIST OFFICE FOR YOUNG PEOPLE WILDE HET WETEN, EN VROEG OUR (OFFICE FOR URBAN REPORTING) OM HET UIT TE ZOEKEN. HET RESULTAAT, GEBASEERD OP GESPREKKEN MET 7 VLAAMSE JEUGDBEWEGINGEN, VINDT U HIER.